

'Ciudatans'

"És que algú s'imagina les mateixes persones, predicant en castellà i dient "ciudatanos"?"

Una campanya electoral com la que patim aquests dies serveix, entre altres poques coses, per posar en evidència qui és qui i com és cadascú, de manera que la clientela, si va una mica alerta, pot traure les seues pròpies conclusions, no sempre les que els partits en lliça voldrien. El PP, posem per cas, expressa subliminalment –i fins i tot *supraliminalment*– que continua sent veritat allò que digué Fuster després d'un viatge a la capital d'Espanya: "A Madrid tot és visigòtic". El PSOE, cosa d'hàbits adquirits, crida "*que viene el lobo*", i només es declara responsable de múltiples meravelles. Izquierda Unida mostra, per si no ho sabíem, que Anguita de Córdoba és l'únic candidat a totes les eleccions, europees, autonòmiques o municipals. Al·là és gran i Julio el seu profeta. Etcètera. Els nostres dirigents polítics, els valencians vull dir, mostren com són de persistents i metòdics en el seu menyspreu per la llengua que –alguns, de vegades– parlen pensant que és la del país.

La qüestió del *ciudatans* deu ser cosa de la jerarquia, la resta de les desgràcies, cosa del mal general i de la geografia. M'explicaré. Fa uns dies vaig participar en un acte, de contingut cultural, on alguns amics expressàvem el nostre suport a la candidatura de sempre, que és la d'UPV ("*Fusse che fusse la volta buona!*", diuen els romans). Abans de mi va parlar Rafael Xambó, i va dir una cosa curiosa: "Els polítics del PSOE valencià diuen 'ciudatans' perquè el seu cap diu 'ciudatans'".

O siga, qüestió de jerarquia, de no fer quedar malament el superior, de mimètica, de disciplina subconscient, vés a saber de què, però el cas és que funciona així. I en efecte, el president de la Generalitat valenciana, les poques vegades que parla en públic en l'idioma del seu país (a condició que no es tracte de coses serioses, com ara l'economia, el debat polític, els pressupostos, discursos als empresaris, etc.: hi ha una llengua per a les coses importants, i una altra per les coses locals banals o culturals, ja se sap), bé, les poques vegades que el parla diu moltes vegades *ciudatans*: és una de les seues paraules predilectes. D'on se l'ha tret, no se sap, però en poc de temps, consellers –inclòs Ciprià Ciscar, que ho va ser de Cultura i Educació–, directors generals, membres de l'executiva del partit, alcaldes i caps de servei, també s'han posat a dir "ciudatans". No ho entenc. És que si el president no llegeix més que en castellà

(altrament no s'explica que diga pertinaçment "ciudatans": trobaria escrit *ciudadans* moltes vegades, i no s'obcecaria en l'error), els altres tampoc no n'han de llegir? És que algú s'imagina les mateixes persones, predicant en castellà i dient "ciudatanos"? És que, entre tots, mereixen ser actors i víctimes d'aquesta burla permanent? Sí, segurament sí que ho mereixem.

"Ciudatans" no és l'única desgràcia. N'hi ha de més grosses, presidencials o no: hi ha, en primer lloc, *la murcianització que ens envaïx*, lamente haver de dir-ho, i algun dia haurem de parlar-ne amb calma, puja de sud a nord, ha ocupat l'Horta i ja arriba a la Plana. És allò de dir "*a leh quatre de la vehprà*", amb clares i creixents aspiracions en el lloc de les eses, sovint brutalment combinat amb corrupcions diverses: "*éh que mohatro mo'h quedem*" i coses així. Aquesta mena de llenguatge amurcianat és la forma d'expressió habitual del senyor González Lizondo, i part del "fet integral" valencià, segons sembla. Però no només el lizondisme militant l'escampa amb entusiasme: arriba, progressivament, als més conspicus representants de l'elit cultural i política, ànimes i inconscients i poc reflexives: jo he sentit emprar aquest dialecte, profusament, en les reunions plenàries de la IVEI, Institució Valenciana d'Estudis i Investigacions, on figuren *ciudatans* molt il·lustres, i que quan gasten castellà, per dir "*Hemos venido todos juntos*" no diuen "*Amo venito tohuntoh*". Amb una mica de temps, amb un mètode i aplicació, del president fins a l'últim lector de *Las Provincias*, acabarem parlant així tots els *ciudatans* i *ciudatanas*. Només parlarem bé, i amb penes i treballs, un servidor, alguns de vostès, i les locutores de RTVV, que són la cosa més decent i digna de l'empresa. *Aux armes, ciudatans, / formez vos bataillons*" i comencem la defensa, o simplement ens liquidaran per via dialectal, fonèticament i estrictament gutural. **Joan F. Mira**